

Pārresoru koordinācijas centrs

**MULTIMODĀLĀS AGRĪNĀS INTERVENČES PROGRAMMAS STOP 4-7 IEVIEŠANAS UN
ĪSTENOŠANAS LATVIJĀ**

4. VADĪBAS GRUPAS SANĀKSME

2021. gada 22. martā plkst. 15.00 – 17.00

PROTOKOLS

Sēdes dienas kārtība

- 1) STOP 4-7 īstenošana: adaptētās metodoloģijas pielietošanas priekšrocības un trūkumi, priekšlikumi turpmākam darbam;
- 2) STOP 4-7 īstenošanas iespējas 2021. gadā COVID-19 mutācijas izplatības apstākļos;
- 3) Citi jautājumi.

Sēdi vada:

Rudīte Osvalde – Pārresoru koordinācijas centra (PKC) vadītāja vietniece, PKC Attīstības plānošanas nodaļas vadītāja

Piedalās:

Olīta Augustovska - PKC Attīstības plānošanas nodaļas konsultante
Ieva Bite – biedrības “Latvijas Kognitīvi biheiviorālās terapijas asociācija” (LKBTA) valdes locekle
Nīta Jirgensone – PKC attīstības plānošanas nodaļas konsultante
Rīta Korotīnska - SPKC Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas vecākā epidemioloģe
Ilze Kurme – LM Metodiskās vadības un kontroles departamenta projekta vadītāja
Inese Lapsiņa – kognitīvi biheiviorālā terapeite
Ieva Melišus – VM Veselības aprūpes organizācijas vecākā eksperte
Kristīne Ozoliņa - PKC Attīstības plānošanas nodaļas konsultante
Laura Pīrsko – Latvijas Klīnisko psihologu asociācijas valdes priekšsēdētāja
Sigita Sniķere – PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
Dace Valte-Rancāne - PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
Laima Zommere – VISC Speciālās izglītības nodaļas vecākā eksperte

Nepiedalās:

Ināra Dundure – LPS padomniece izglītības un kultūras jautājumos
Anīta Falka – VISC Speciālās izglītības nodaļas vadītāja
Modra Jansone – IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte

Protokolē:

Dace Valte-Rancāne, Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante (PKC)
Sēdi sāk plkst. 15.00 (ZOOM)

1. STOP 4-7 ĪSTENOŠANA: ADAPTĒTĀS METODOLOĢIJAS PIELIETOŠANAS PRIEKŠROCĪBAS UN TRŪKUMI, PRIEKŠLIKUMI TURPMĀKAJAM DARBAM

(R. Osvalde, I. Lapsiņa, I. Bite, L. Pirsko)

R. Osvalde lūdz LKBT pārstāvjus informēt par darbā konstatētajiem trūkumiem un priekšrocībām, saistībā ar COVID-19 pandēmijas dēļ ieviestajiem ierobežojumiem, īstenojot STOP 4-7 programmu daļēji attālinātā režīmā, ar pielāgoto darba metodiku, strādājot ar bērniem individuāli.

I. Lapsiņa informē par pagājušajā gadā uzsāktajām grupām piecās pašvaldībās; ir apkopota informācija par pielāgoto darba metodiku, kur ar bērniem strādā individuāli. Darba analīzē koordinatori un speciālisti atzīst, ka attālināti var labi strādāt ar vecākiem un pedagogiem. Vecāki atzīst, ka attālinātās nodarbības tiem tieši šajā laikā ir liels atbalsts. Tāpat atbilstoši pašvaldību pārstāvju sniegtajai informācijai, vecākiem ir grūti atvadīties un STOP grupa ļoti pietrūkst. Perspektīvā ir liela interese arī no līdz šim programmā neiesaistītu vecāku puses. Kā veiksmīgu atzīmē arī darbu ar pedagogiem. Speciālistiem dažviet (vienā pašvaldībā) saskaroties ar noraidošiem pedagogiem, supervīziju ietvaros tika meklēti veidi, kā ar tiem strādāt, lai iesaistītu aktīvā darbā, kā rezultātā būtisks resurss bija jānovirza supervīziju veikšanai, arī attālinātais darbs prasīja lielāku piepūli.

Atsauksmes par bērnu treniņu organizāciju ir pretrunīgas. Visveiksmīgākā pieredze ir Iecavā, kur bērnodārza ietvaros izdevās izveidot sociālo burbuli un intervences novadīt pēc klasiskās metodoloģijas. Valmieras, Liepājas, Ogres/ Ikšķiles un Lielvārdes/Ķeguma komandas atzina, ka ir ģimenes, kur šis atbalsts bijis ļoti vērtīgs, speciālisti izmantojuši inovatīvus elementus, piemēram, arī vecāki nāca uz bērnu treniņu un strādāja kopā. Tomēr situācijā, kurā pandēmijas dēļ periodiski tika slēgtas pirmsskolas izglītības iestādes (PII) un speciālisti nevarēja tikties ar bērniem, darbs bija saraustīts; speciālisti arī norāda, ka pietrūkst “dabīgās trenēšanās” vienaudžu vidē. Vienlaikus speciālisti arī atzīmēja, ka ir daļa nepietiekami motivētu vecāku, kas nenogādā bērnu uz nodarbībām vai nepieslēdzas ZOOM sesijām, nepiedalās darbā, tāpēc rezultāti šajās grupās ir zemāki salīdzinājumā ar iepriekš notikušajām grupām.

I. Bite norāda, ka ir situācijas, kad vecākiem ir sarežģīti vest bērnu uz nodarbībām COVID-19 dēļ, ja tas ir ārpus bērnodārza. Un PII praktiski nav psihologu, tāpēc ir sarežģīti tos piesaistīt darbam ar bērniem uz vietas pandēmijas ierobežojumu apstākļos. Pašsaprotami, ka pielāgotā metodika nav tikpat efektīva kā oriģinālā, taču ģimenes jebkurā gadījumā ir ieinteresētas saņemt šādu atbalstu nepārtraukti gan PII, gan mājas apstākļos. Programmas turpināšana šādā režīmā ir kompromiss esošajā situācijā, un šādi ir labāk nekā nesaņemt nekādu atbalstu. LKBT var turpināt pilnveidot individuālā darba metodoloģiju, taču absurdi būtu pilnībā apturēt programmas īstenošanu un nesniegt ģimenēm nekādu atbalstu. Bērnu skaitu grupā nav nepieciešams mainīt, vien pielāgot katrai situācijai.

Papildus pozitīvi vērtējams, ka modificētajā programmā ar individuālajām konsultācijām var iekļaut bērnus ar smagākiem attīstības traucējumiem, kurus nevarētu iekļaut bērnu grupveida klātienes nodarbībās, jo šiem bērniem un to vecākiem vajadzīgs tieši intensīvāks individuālais atbalsts.

L. Pirsko norāda, ka viņas supervizētā Lielvārdes komanda gaida, kad varēs atgriezties pie oriģinālās metodikas, un speciālisti atzīmē, ka pandēmijas apstākļos darbs ir nevienmērīgs un grūti plānojams, jo slimo gan bērni un vecāki, gan arī slimo un pašizolējas treneri, tomēr kopējā noskaņa ir pozitīva.

I.Lapsiņa informē, ka Valmierā un Liepājā arī ir ļoti laba pieredze, koordinatori ir ļoti ieinteresēti un motivēti, un ir padomāts, lai būtu pieejams kabinets, kur psihologs vai pedagogs var individuāli strādāt ar bērnu. Lielākais izaicinājums Valmierā saistīts ar augsto saslimstību un PII periodisku slēgšanu, bet Liepājas grupā ar diviem bērniem COVID-19 dēļ darbs notika attālināti sadarbībā ar vecākiem, tika pielietotas dažādas individuālas pieejas, kad strādā vecāks kopā ar bērnu un apgūst noteiktas prasmes.

L.Pirsko norāda, ka atlasot bērnus jaunajām grupām, šobrīd jau ir skaidrāks darba modelis, tāpēc darbs tajās varētu būt veiksmīgāks, jo iekļaujot bērnus, vecākus un pedagogus ir skaidrs darba formāts, kā tas nebija pagājušajā gadā, kad negaidīti notika izmaiņas. Rādītājiem vajadzētu būt labākiem, jo cilvēki labāk zina, kam tie piekrīt.

I.Lapsiņa piebilst, ka pēc intervencēm saņemta atgriezeniskā saite, ka pedagogu un vecāku treniņus ir iespējams efektīvi vadīt attālināti, bērnu treniņus var vadīt klātienē vai individuāli, tomēr speciālisti izrāda lielāku vēlmi strādāt pēc oriģinālās metodikas grupās klātienē.

Vadības grupa nolemj:

- 1.1. pieņemt zināšanai LKBT vērtējumu par notikušajām STOP 4-7 piecām intervences grupām;
- 1.2. atbalstīt LKBT redzējumu par individuālā darba metodoloģijas pilnveidi un sniegumu, sadarbojoties ar katru pašvaldību un speciālistu komandu individuāli, ņemot vērā attiecīgā reģiona specifiku, un iespējas pandēmijas apstākļos īstenot programmu, kā arī nodrošinot pēc iespējas intervences bērniem atbilstoši līgumā plānotajiem rezultātiem.

2. STOP 4-7 ĪSTENOŠANAS IESPĒJAS 2021. GADĀ COVID-19 MUTĀCIJAS IZPLATĪBAS APSTĀKĻOS

(R.Osvalde, R.Korotinska, I.Bite, L.Pirsko, I.Lapsiņa)

R.Osvalde aicina Veselības ministrijas pārstāvjus komentēt situāciju un to, kā būtu iespējams īstenot programmu pēc oriģinālās metodikas. Iespējams, nodarbības organizējot ārā, vai izmantojot testēšanu vai kādas citas pieejas, lai atgrieztos pie klātienes grupām no š.g. 1. jūnija; aicina izmant vasaras periodu, jo šobrīd nav iespējams prognozēt situāciju rudenī.

R.Korotinska informē, ka saistībā ar jaunajiem COVID-19 paveidiem piesardzības pasākumi ir tādi paši – distancēšanās un higiēna, diemžēl nav iespējams prognozēt epidemioloģisko situāciju jūnijā, kaut arī tā lēni uzlabojas, bet tomēr ir nestabila, un jāņem vērā, ka ierobežojumi pakāpeniski tiks atcelti, bet tas nebūs visur un uzreiz.

Runājot konkrēti par programmu STOP 4-7, lielākās bažas ir par klātienes nodarbībām bērniem, jo, ja pedagogiem un vecākiem nodarbības var notikt attālināti, tad bērniem nepieciešams socializēties. Bērnu klātienes grupu nodarbību īstenošanai varētu attiecināt reģionālo principu, t.i., strādāt grupās tajās pašvaldībās, kur mācību process notiek klātienē atbilstoši vietnē www.spkc.gov.lv publicētajam un regulāri atjaunotajam sarakstam “Administratīvās teritorijas, kurās epidemioloģiskie apstākļi pieļauj mācību procesa īstenošanu klātienē izglītības iestāžu 1.- 4. klasēm drošās skolās” (“zaļā” pašvaldība), ievērojot visus piesardzības pasākumus (distancēšanās, telpu vēdināšana, higiēna, masku valkāšana). Papildus iespējams STOP 4-7 grupu bērnu nodarbības vadīt svaigā gaisā. Vērš uzmanību, ka jāsauglabā sociālie burbuļi, t.i., viena iestāde vai viens novads, lai gan vēlams izmantot vienas iestādes principu vai strādāt individuālu klātienes nodarbību veidā, jo sociālā burbuļa princips

jāievēro arī “zaļajās” pašvaldībās (darbs klātienē vispār var notikt tikai zaļajās pašvaldībās). Iespējams, nepieciešams sagatavot attiecīgas instrukcijas. Otrs variants būtu regulāra pedagogu rutīnas testēšana. Vislabākais variants būtu vakcinācija, tomēr ar to neiet tik raiti, kā gribētos.

R.Osvalde precizē, ka ja projektā bija plānota viena speciālistu grupa uz vairākiem novadiem un bērni no vairākiem bērnudārziem, tad šāda pieceja nebūs īstenojama neproгноzējami ilgi.

L.Pirsko precizē, vai vienas iestādes ietvaros STOP grupā bērni varētu būt no dažādām grupiņām?

R.Korotinska norāda, ka STOP 4-7 grupā var iekļaut vairāku grupu bērnus no vienas PII, ja pedagogs/psihologs ir štata darbinieks. Ja speciālistu grupas dalībnieks nav attiecīgās PII štata darbinieks, nepieciešams uzrunāt pašvaldību un iekļaut šo speciālistu regulārās rutīnas testēšanas sarakstā. Izglītības iestādēs testēšana tiek organizēta centralizēti caur pašvaldību, izglītības pārvaldi. Iespējams sagatavot pasniedzēju sarakstu un vienojoties ar pašvaldību, lai veiktu centralizēto testēšanu. Speciālisti būs pirmā riska grupa, kam ir kontakts ar cilvēkiem, līdz ar to pašvaldība ir tiesīga pieteikt viņus regulāriem bezmaksas testiem. Vērš uzmanību, ka sarežģījumus var radīt nosacījumi PII, kas liedz PII telpās ielaist iestādei nepiederošus cilvēkus, lai pasargātus bērnus un personālu.

R.Osvalde norāda, ka vajadzētu attiecināt pieceju, ka jāizpildās vairākiem nosacījumiem, lai būtu iespēja piedalīties arī speciālistiem no ārpusē (piemēram, testēšana), nevis tas pilnībā jāizliez.

R.Korotinska papildus norāda, ka ja “zaļajās” pašvaldībās ir vienāds saslimstības līmenis, tad ar papildu nosacījumiem var perspektīvā domāt par grupas komplektēšanu no vairākiem bērnudārziem. Bet jābūt izstrādātam sanitārajam protokolam, kur viss detalizēti aprakstīts. Informē, ka zaļajās pašvaldībās, kur ir klātienē mācības, noteikti jau ir rīcības plāni, kurus var paņemt pamatā un pielikt klāt STOP 4-7 programmu.

R.Osvalde rosina jautājumu par STOP 4-7 īstenošanas iespējamību, izstrādājot vadlīnijas (instrukciju), saskaņot to ar SPKC. Tad varētu ieteikt pašvaldībām detalizēti aprakstīt iespējamās rīcības scenārijus, lai ieinteresētās pašvaldības būtu ieinteresētas un piedāvātu savu redzējumu kā īstenot programmu esošajos apstākļos. Papildu precizē, ka grupu var uzsākt “zaļajā” periodā, bet ja mainās epidemioloģiskā situācija, tad bērnu treniņi tiek organizēti individuāli. Ieva, Inese, Laura – vai šādā formātā būtu iespējams strādāt?

I.Bite norāda, ka atlikt darbu un sākt grupas vasarā nebūtu lietderīgi. Tas jādara pavasarī maksimāli elastīgi. Varbūt atsevišķās vietās var strādāt periodiski ar 3-4 bērnu grupu, kas nebūtu pilnvērtīgs grupas darbs, bet noderīgs sociālo prasmju trenēšanai. No aprīļa būtu jāsāk jaunās grupas tādā režīmā, kāds attiecīgajā pašvaldībā iespējams. Jaunajās grupās psihologi var sākt bērnu atlasī, lai uzsāktu intervences maija sākumā.

I.Lapsiņa ierosina veikt iesaistīto personu aptauju par iespaidiem no programmas, par saņemto atbalstu, un šis būtu labās pieredzes piemērs.

Vadības grupa nolemj:

2.1. Atbalstīt turpināt STOP 4-7 īstenošanu pandēmijas apstākļos, vienlaicīgi izmantojot gan uzsāktu individuālo darba metodoloģiju un sniegumu, gan pēc iespējas nodrošinot programmas īstenošanu atbilstoši tās oriģinālmetodikai pašvaldībās, ja tas iespējams pandēmijas apstākļos – pašvaldībās ar zemu saslimstību, darbs āra apstākļos, testēšanās u.c..

2.2. Aicināt LPS sadarbībā ar pašvaldībām (Izglītības pārvaldēm), kurās plānots īstenot STOP 4-7, izstrādāt vienotas vadlīnijas (instrukcijas), izvērtējot 2.1.punktā piedāvātās iespējas, kas būtu īstenojamas, ņemot vērā attiecīgajā pašvaldībā esošo epidemioloģisko situāciju un tās mainīgo dabu, kā arī pašvaldību iespējas, minētās vadlīnijas (instrukcijas) saskaņojot ar SPKC.

3. CITI JAUTĀJUMI

(R.Osvalde, D.Valte-Rancāne, I.Bite, L.Pirsko, I.Lapsiņa)

I.Lapsiņa informē, ka šobrīd intensīvi noris speciālistu apmācības otrajam speciālistu ciklam, un saistībā ar tām radušies atsevišķi problēmjautājumi. Apmācību laikā konstatēts, ka nodarbību apmeklējums ir nevienmērīgs. Šobrīd ir novadītas 2 teorijas nodarbības, un 15. martā notika viena no praktiskajām nodarbībām. Aprīlī plānotas vēl 2 praktiskās apmācības, lai speciālistu komandas varētu vadīt intervences jau maijā, ja apstākļi to atļauj.

Tabulā (pielikumā) apkopoti dati par semināru apmeklējumu, kas rada bažas par speciālistu sagatavotību, jo nav pārliecības, ka tie pienācīgi apguvuši programmas bāzes materiālus. Balstoties speciālistu reģistrācijas datus, mazs apmeklējums ir Līgatnē, Rīgā, Jelgavā, Ventspilī. Ņemot vērā šo, ierosina speciālistu grupai apmācību beigās organizēt pārbaudījumu, lai pārliecinātos par viņu sagatavotību un spēju strādāt ar bērniem. Plānots trešdien, 24. martā sasaukt koordinātoru sanāksmi, kurā arī uzrunāt nodarbību apmeklētības jautājumu.

I.Bite norāda, ka speciālistu apmeklējums jāskatās individuāli, jo ir tādas pašvaldības, kur speciālisti jau ir apmācīti, piemēram, Rīgā, un pašvaldība ar tiem rēķinās.

D.Valte-Rancāne norāda, ka ņemot vērā, ka pirmsskolas pedagogi par šīs programmas apguvi iegūst profesionālās pilnveides dokumentus, ir atbilstoši un samērīgi pārbaudīt speciālistu zināšanas pēc programmas apguves. Koordinātoru sanāksmē jāskatās individuāli, kādi ir iemesli vājam apmeklējumam.

R.Osvalde uzsver speciālistu motivētības nozīmi, jo programmu vāji apguvuši speciālisti būtiski apdraud programmas efektivitāti un rada reputācijas riskus. Šeit būtu svarīgi runāt ar konkrētajām pašvaldībām to vadības līmenī, jo iespējams sadarbības līgumu slēgušās pašvaldības par šādu faktu nemaz nezina. Nav pieņemams, ka programmā deleģētajam pedagogam darba laikā jāpiedalās nodarbībās, kas nav atrisināts pašvaldības līmenī. Pēc vajadzības lūgšim LPS atbalstu organizēt augstāka līmeņa sanāksmi, lai aktualizētu šo jautājumu, vienlaikus arī informējot par darba organizāciju sākot no aprīļa.

I.Kurme norāda, ka koordinātoriem pašvaldībās jāuzņemas lielāka atbildība, lai tās speciālisti piedalītos apmācībās. Un atbalsta zināšanu pārbaudi pēc programmas apguves.

L.Zommere vērš uzmanību, ka pedagogu iesaisti un motivāciju varētu uzlabot, iesaistot pirmsskolas metodiķus.

Vadības grupa nolemj:

- 3.1. atbalstīt programmas īstenošanu priekšlikumu par apmācīto speciālistu zināšanu pārbaudes ieviešanu pirms praktiskā darba uzsākšanas programmā;
- 3.2. lūgt LPS atbalstu aktualizēt jautājumu pašvaldībās par koordinātoru atbildību projekta īstenošanā;

3.3. organizēt nākamo Vadības grupas sanākumi š.g. 10. maijā plkst. 13.00.

Sēdi slēdz plkst. 16.25

Vadības grupas vadītāja

Protokolē:

D. Valte-Rancāne, 67082975

dace.valte@pkc.mk.gov.lv

R. Osvalde

D. Valte-Rancāne

1.04.2021.

Apmācības apmeklējušo speciālistu saraksts

	Pašvaldība	12.09.2021.	09.10.2021.	15.03.2021.
1	Aizkrauke	10	8	8
2	Alūksne	8	8	6
3	Babīte	---	---	4
4	Daugavpils pilsēta + novads	21	24	14
5	Dobele	8	10	9
6	Gulbene	9	10	10
7	Jelgavas p. + Jelgavas nov.	9	8	3
8	Jēkabpils + Sala	7	6	6
9	Līgatne	2	5	1
10	Mārupe	4	4	4
11	Ozolnieki	5	5	5
12	Priekule	6	5	6
13	Rīga	8	2	6
14	Stopiņi	10	10	11
15	Tukums	8	11	6
16	Vaiņode	5	5	6
17	Ventspils	6	6	2
	Kopā	126	127	107